

Załącznik 1 do Szacowania

Opis Przedmiotu Szacowania

Przygotowanie opracowania pod roboczym tytułem: „Wytyczne dotyczące wpływu lądowych farm wiatrowych na awifaunę”

I: Cel i zakres zamówienia

Cel opracowania:

W związku z prowadzonymi przez właściwe organy postępowaniami w zakresie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć polegających na budowie lądowych farm wiatrowych, istnieje potrzeba przygotowania wytycznych w celu ochrony ornitofauny zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji ww. przedsięwzięć. Celem opracowania jest opisanie zagadnień związanych z wpływem lądowych farm wiatrowych na ptaki, dotyczących: prowadzenia monitoringu przed- i porealizacyjnego, analizy uzyskanych wyników, zagrożeń jakie niesie ze sobą powstanie takich inwestycji, planowania działań minimalizujących i ewentualnie kompensacyjnych, mających maksymalnie wyeliminować negatywne oddziaływanie lądowych farm wiatrowych na awifaunę. Ważnym elementem opracowania muszą być także elementy proceduralne w ocenach oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć, w tym również na etapie strategicznym.

Kontekst realizacji zamówienia:

Inwestycje polegające na budowie i eksploatacji lądowych farm wiatrowych mogą powodować negatywne oddziaływania na ornitofaunę, zarówno pośrednie jak i bezpośrednie oraz skumulowane. Aby właściwie przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko konieczna jest wiedza na temat techniki prowadzenia badań przedrealizacyjnych i określenia miejsc istotnych dla awifauny (m.in. miejsc występowania, w tym obszarów lęgów, żerowania, tras migracji i zimowania) oraz sposobów analizy tych wyników. Bez prawidłowej interpretacji uzyskanych rezultatów inwentaryzacji nie będzie możliwe określenie faktycznego wpływu planowanych przedsięwzięć na ptaki oraz zaprojektowanie adekwatnych do stwierdzonych oddziaływań działań minimalizujących i kompensacyjnych. Do prawidłowych analiz konieczne jest również wskazanie jakie zagrożenia dla awifauny niesie za sobą realizacja ww. inwestycji. Kwestie proceduralne związane są z rozróżnieniem informacji oraz analiz jakie należy przedkładać i wykonać:

- na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- na etapie stwierdzenia konieczności lub braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, wraz z Kartą Informacyjną Przedsięwzięcia,
- na etapie oceny oddziaływania na środowisko, w tym raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- z uwzględnieniem ponownej oceny oddziaływania na środowisko oraz transgranicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Zakres opracowania:

Zakres opracowania musi uwzględnić w odniesieniu do wpływu lądowych farm wiatrowych na ptaki następujące informacje:

1. techniki i sposób prowadzenia badań przedrealizacyjnych (inwentaryzacji) w odniesieniu do krajowych przedstawicieli awifauny, w tym:
 - teren, jaki ma ona obejmować, w tym identyfikację siedlisk, które sprzyjają występowaniu ptaków, struktur jakimi mogą się przemieszczać, obszarów mogących służyć za miejsca lęgowe, żerowiskowe, przystankowe na trasie migracji, czy zimowania,
 - informacje o źródłach danych, gdzie mogą znajdować się wiadomości dotyczące charakteru występowania awifauny na terenie planowanej inwestycji i w jej sąsiedztwie,
 - wymagania dotyczące wykonawców inwentaryzacji,
 - sprzęt konieczny do jej przeprowadzenia, w tym nowoczesne technologie,
 - przebieg kontroli,
 - termin i częstotliwość kontroli (wraz z proponowanym przebiegiem transektów, lokalizacją punktów obserwacyjnych, cenzusem ptaków lęgowych czy identyfikacją zgrupowań i koncentracji), z uwzględnieniem warunków pogodowych;
2. analizę wyników badań przedrealizacyjnych (inwentaryzacji), w tym:
 - metodyki analizy oddziaływania na awifaunę planowanego przedsięwzięcia,
 - interpretację wyników wraz z odniesieniem się do przyjętych skal referencyjnych w kontekście możliwości budowy i kształtu inwestycji oraz potrzeby podjęcia działań minimalizujących lub kompensujących,
 - powiązanie przyjętych skal referencyjnych awifauny oraz szacowanych strat związanych z wycinką roślinności, utratą siedlisk lęgowych, zimowisk, koczowisk, miejsc odpoczynku w trakcie wędrówek oraz przerwaniem i naruszeniem korytarzy migracyjnych, z dopuszczeniem przedsięwzięcia do realizacji oraz jego końcowym wyglądem wraz z zastosowaniem działań minimalizujących i kompensacyjnych;
 - wpływu na obszary chronione, w których przedstawiciele ornitofauny są przedmiotem i/lub celem ochrony;
 - prognozowanie śmiertelności ptaków, wraz z metodyką i skalami oddziaływania,
3. wskazanie w sposób ogólny zagrożeń, jakie niesie za sobą powstawanie lądowych farm wiatrowych, dla awifauny, zarówno tych pośrednich, jak i bezpośrednich na etapie budowy i eksploatacji związanych z ochroną obszarową i gatunkową, zarówno krajową, jak i wspólnotową;
4. propozycje konkretnych działań minimalizujących i kompensujących negatywny wpływ lądowych farm wiatrowych na ornitofaunę, w tym:
 - opis konkretnych działań,
 - terminy i metody realizacji tych działań,
 - sposoby konserwacji/utrzymania zaproponowanych działań, które będą tego wymagały;
5. techniki i sposób prowadzenia badań i inwentaryzacji porealizacyjnej, w tym przedstawienie sposobów monitoringu skuteczności zaproponowanych działań minimalizujących i kompensacyjnych, w tym:
 - metodyki monitoringów, w tym monitoringu śmiertelności,
 - wymagania względem wykonawców i sprzętu,
 - przebiegu kontroli, w tym ewentualnie również adekwatnych formularzy,
 - optymalnych terminów wykonania poszczególnych czynności, częstotliwości ich wykonania,
 - sposób prezentacji i interpretacji wyników, również w odniesieniu do rezultatów z badań przedrealizacyjnych;
6. kwestie proceduralne związane z rozróżnieniem informacji i analiz, jakie należy przedkładać i wykonać:
 - na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym prognozy oddziaływania na środowisko,

- na etapie stwierdzenia konieczności lub braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w tym Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia,
- na etapie oceny oddziaływania na środowisko, w tym raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko,
- na etapie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Opracowanie nie musi dotyczyć każdego z gatunków oddzielnie, może być wykonane dla grup gatunków, jeśli ich wymagania, odnośnie do wskazanych wyżej punktów, są identyczne. Szczególną uwagę należy zwrócić na środki ostrożności dotyczące udostępniania informacji o wrażliwych gatunkach. Zaleca się opracowanie propozycji wskaźników umożliwiających określenie stanu liczebności lub aktywności grup ptaków oraz ocenę znaczenia dla nich obszaru objętego wpływem farmy wiatrowej, w szczególności dla gatunków najbardziej narażonych na negatywne skutki działalności tego typu przedsięwzięć.

II: Zasady realizacji zamówienia

1. Wykonawca zobowiązuje się do realizacji zamówienia w podziale na dwa główne etapy:
 - 1) przygotowanie projektu opracowania pod roboczym tytułem: „*Wytyczne dotyczące wpływu lądowych farm wiatrowych na awifaunę*”;
 - 2) udział w konsultacjach treści projektu opracowania (dalej: Konsultacje), w sposób wskazany w pkt 9.
2. Projekt opracowania powinien prezentować informacje zgodne ze stanem prawnym i faktycznym aktualnym na dzień przekazania go do akceptacji Zamawiającego.
3. Przy przygotowaniu projektu opracowania Wykonawca zobowiązany jest uwzględnić:
 - 1) najnowszą istniejącą literaturę, w szczególności zagraniczną, dotyczącą przedmiotowych zagadnień, dostosowując rozwiązania tam zaproponowane do warunków panujących w naszym kraju;
 - 2) projekt dokumentu pn. „Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” z 2011 r., który sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu priorytetowego „Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko i obszarów Natura 2000” (załącznik nr 2 do OPS), w zakresie, w którym treści w nim zawarte są aktualne i zgodne z założeniami opracowania.
4. Projekt opracowania powinien zawierać spis: zdjęć, rysunków, wykresów, map, literatury i źródeł danych oraz literatury uzupełniającej dla poszczególnych zagadnień (jeśli to możliwe).
5. Zamawiający wymaga, aby język, jaki będzie użyty do napisania projektu opracowania, był jasny, precyzyjny oraz łatwy do zrozumienia również przez odbiorców niebędących ekspertami w zakresie będącym przedmiotem wytycznych.
6. Wykonawca jest zobowiązany dostarczyć Zamawiającemu ostateczną (zaakceptowaną przez Zamawiającego) wersję projektu opracowania w wersji elektronicznej (w formacie *.pdf oraz *.doc lub *.docx) wraz z edytowalnymi zestawieniami tabelarycznymi (.xlsx), zdjęciami i rysunkami (.jpg) na wskazane w Umowie dotyczącej realizacji zamówienia adresy korespondencyjne.
7. Wykonawca jest zobowiązany do oznaczenia projektu opracowania poprzez:
 - 1) umieszczenie na stronie technicznej (druga strona strony tytułowej) informacji o źródle finansowania w brzmieniu: „Niniejszy materiał został sfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na podstawie umowy z dnia 22 grudnia 2022 r. nr 3443/2022/Wn50/NE-PO/D o realizację zadania pn. „Wsparcie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w realizacji zobowiązań w zakresie ocen oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000”;
 - 2) umieszczenia, wraz z informacją, o której mowa w ppkt 1, logotypów NFOŚiGW, GDOŚ oraz

logotypu zadania będącego przedmiotem ww. umowy, przy czym:

- a) logotyp NFOŚiGW nie może być mniejszy od pozostałych logotypów;
 - b) wzór logotypu NFOŚiGW został określony w Instrukcji oznakowania przedsięwzięć dofinansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz obowiązków informacyjno-promocyjnych Beneficjentów NFOŚiGW dla umów podpisanych od 13 marca 2022 r. opublikowanej na stronie:
<https://www.gov.pl/web/nfosigw/instrukcja-oznakowania-przedsiwziecie>;
 - c) wzór logotypu GDOŚ został określony na stronie BIP GDOŚ:
<https://www.gov.pl/web/gdos/materialy-do-pobrania2>;
 - d) logotyp zadania zostanie przekazany Wykonawcy przez Zamawiającego na etapie realizacji zamówienia.
8. Wykonawca jest zobowiązany zastosować układ i formaty elementów projektu opracowania zgodnie z Wytycznymi dla autorów publikacji (załącznik nr 1 do OPS).
9. Po uzyskaniu akceptacji treści projektu opracowania Wykonawca weźmie udział w Konsultacjach. W ramach Konsultacji:
- 1) Zamawiający opublikuje projekt opracowania na swojej stronie internetowej jednocześnie wskazując potencjalnym uczestnikom konsultacji termin i sposób zgłaszania uwag do projektu;
 - 2) Uczestnicy Konsultacji (trwających nie dłużej niż 2 tygodnie) będą mogli zgłaszać uwagi do treści projektu opracowania;
 - 3) Po zakończeniu Konsultacji Zamawiający zbierze uwagi uczestników Konsultacji i w formie usystematyzowanej przekaże je Wykonawcy. Wykonawca przedstawi stanowisko do tych uwag, w szczególności:
 - a) wskaże uwagi wymagające uwzględnienia lub zmiany treści projektu opracowania,
 - b) wykaże brak potrzeby zmiany treści projektu opracowania w przypadku pozostałych uwag;
 - 4) Po uzyskaniu akceptacji Zamawiającego co do sposobu uwzględnienia poszczególnych uwag Wykonawca dokona adekwatnej modyfikacji treści projektu opracowania;
 - 5) Wykonawca jest zobowiązany dostarczyć Zamawiającemu ostateczną wersję wytycznych (tj. uwzględniającą uwagi wynikające z Konsultacji i zaakceptowaną przez Zamawiającego) w formie:
 - a) dwóch egzemplarzy zbindowanej wersji papierowej;
 - b) wersji elektronicznej, to jest zapisu opracowania odpowiadającej wersji wydrukowanej (w formacie *.pdf oraz *.doc lub *.docx) wraz z edytowalnymi zestawieniami tabelarycznymi (.xlsx), zdjęciami i rysunkami (.jpg) na wskazane w Umowie dotyczące realizacji zamówienia adresy korespondencyjne.
10. Od dnia zawarcia Umowy do 12 (dwunastu) miesięcy od daty odbioru końcowego opracowania, Zamawiający będzie miał prawo wystąpić do Wykonawcy z prośbą o złożenie dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień dotyczących szczegółów opracowania, będącego przedmiotem Umowy, które Wykonawca zobowiązany jest przedstawić.

III: Przewidywane wymagania dotyczące autorów i kryteria oceny ofert oraz planowany termin realizacji zamówienia:

1. Na etapie postępowania wyboru Wykonawcy szacowanego zamówienia Zamawiający planuje wprowadzić wymogi dotyczące Zespołu autorów wytycznych, który powinien składać się co najmniej z:
 - 1) Koordynatora (lub koordynatorów) który:

- posiada doświadczenie zawodowe w kierowaniu pracami zespołu projektowego, przy co najmniej pięciu projektach dotyczących ptaków, z czego co najmniej trzy obejmować muszą procedurę oceny oddziaływania na środowisko (dalej: ooś) - rozumiane jako uczestnictwo w przygotowywaniu m.in. raportów ooś, prognoz ooś, ekspertyz lub opinii zawierających analizy wpływu na awifaunę w ooś związanej z lądowymi farmami wiatrowymi,
 - jest autorem lub współautorem publikacji dotyczących problematyki ochrony ptaków przy lądowych elektrowniach wiatrowych;
- 2) Minimum dwóch specjalistów posiadających:
- wykształcenie:
 - w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych: w dyscyplinie nauki biologiczne lub nauki o Ziemi i środowisku, bądź;
 - w dziedzinie nauk rolniczych: w dyscyplinie nauki leśne lub zootechnika i rybactwo, bądź;
 - w dziedzinie nauk weterynaryjnych w dyscyplinie weterynaria.
 - doświadczenie zawodowe przy realizacji co najmniej trzech projektów dotyczących ptaków, w tym co najmniej jednego projektu dotyczącego ornitofauny w procedurze ooś.
2. Przewiduje się, że na etapie postępowania wyboru Wykonawcy kryteria oceny ofert stanowić będą:
- 1) Doświadczenie zespołu w procedurze ooś związanej z lądowymi farmami wiatrowymi;
 - 2) Cena;
 - 3) Liczba specjalistów ds. ornitofauny wchodzących w skład zespołu, którym dysponuje Wykonawca.
3. Planuje się, że zamówienie zrealizowane zostanie w podziale na dwa główne etapy w podanych poniżej terminach:
- 1) Przygotowanie wytycznych – ok. 5 miesięcy od dnia podpisania Umowy dotyczącej realizacji zamówienia, jednak nie później niż do końca sierpnia 2025 r.
 - 2) Konsultacje (wraz z odniesieniem do zgłoszonych uwag i modyfikacją treści wytycznych) – ok. 8 miesięcy od dnia podpisania Umowy, jednak nie później niż do 14 listopada 2025 r.

Załączniki:

Załącznik nr 1 do OPS – Wytyczne dla autorów publikacji.pdf

Załącznik nr 2 do OPS – Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki_2011 r.pdf